

Tuukka Holster

9.1.2023

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuulemistilaisuus 10.1.2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 35 ja 35 a §:n muuttamisesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto koskien hallituksen esitystä hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 35 ja 35 a §:n muuttamisesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

THL katsoo edelleen, ettei hyvinvointialueiden rahoitusmuutosten enimmäismääriä tulisi rajoittaa pysyvillä siirtymätasauksilla. Tästä syystä THL ei myöskään kannata pysyvän siirtymätasauksen muutosta siten, että rahoituksen enimmäismuutosta rajoitettaisiin entisestään. Pysyvän siirtymätasauksen kaltaiset erät vievät aikaisemman rahoituksen ongelmia määrittämättömän pitkälle tulevaisuuteen. Väliaikainen siirtymätasausjärjestelmä on kuitenkin hyvin perusteltu, jotta rahoituksen muutokset eivät uhkaisi toiminnan vakautta.

Rahoitusjärjestelmän selkeyden vuoksi voisi olla perusteltua, että siirtymätasaukset summautuisivat nollaan alueiden kesken kunakin vuonna, jolloin myöskään valtiontaloudellisia vaikutuksia ei syntyisi. Yksi vaihtoehto olisi ensin päättää se asukaskohtainen euromäärä, jonka hyvinvointialueet voisivat korkeintaan menettää vuodessa. Tällöin eri alueiden yhteenlasketut rahoituksen vähennykset myös määrittäisivät sen, kuinka paljon rahaa olisi jaettavissa niille alueille, joiden laskennallinen rahoitus ylittää menneen menotason. Lisää rahoitusta saavien hyvinvointialueiden osalta vuosittainen kasvuvauhti kohti laskennallista rahoitusta määräytyisi siten, että siirtymätasaukset summautuisivat koko maan tasolla nollaan kunakin vuonna.

THL näkee kuitenkin, että valtion siirtymätasauksista rahoittama osuus tulee huomioida hyvinvointialueiden koko maan tason rahoituksen jälkikäteistarkastuksessa, mikäli siirtymätasausjärjestelmään sisältyy valtion kattamia alijäämääriä. Tällöin vältetään kaksinkertainen kompensointi. Lisäksi siirtymätasauksen nettomäärän ollessa negatiivinen, tulisi tämä ylijäämä jakaa alueille asukasmäärän sijasta tarveperusteisesti.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Johtaja

Mika Salminen